

Neptun kód (tanrendből):		BTMNDTOR12		
Az óra címe:		Oktató(k):	Tárgyjegyző:	
Történefilozófia, történetelméletek		Kunt Gergely	Kunt Gergely	
Az óra címe angol nyelven:				
Philosophy of History				
Az óra tanterv szerinti felhasználhatósága (felhasználás más képzésben kóddal együtt):				
Az óra típusa:	Beszámolási kötelezettség:	Heti óraszám:	Kreditérték:	Előfeltétel (kóddal):
előadás	kollokvium	2	4	
Az óra tartalmi ismertetése:				
Az előadások a hallgatók filozófiai és korábbi tanulmányaik történetbölcseleti és historiográfiai ismereteire alapozva mutatják be a történelemfilozófia felvilágosodástól fellépő klasszikus szerzőit és problémáit. A történelemfilozófia legfőbb kérdése - <i>van-e értelme az emberi történelemnek?</i> - mellett a szaktudomány területére vezetnek olyan, a történettudománytól elválaszthatatlan módszertani kérdések is, mint az időfogalom, a "történeti tény" meghatározása, a történészektől független létezése. Áttekintve a történelemfilozófia meghatározó korszakait, olyan szerzők szövegeivel és elméleteivel foglalkozunk, mint a német historizmust képviselő Humboldt, Ranke és Droysen, majd Burckhardt és Nietzsche történetbölcseleti elképzeléseikhez kapcsolódóan elsősorban a történetírás természetére vonatkozó azon munkásságokat vesszük sorra (Collingwood, White, Koselleck), amelyek napjainkban is nagy hatást gyakorolnak, végül a modern történelemelméleteket említjük (Marc Bloch, Foucault, Carr, Hayden White). Az előadásokon utalunk a történeti gondolkodással foglalkozó legújabb szövegekre is.				
Az óra tematikája (12 hétre lebontva):				
1. Mi történelem? 2. Mi a történeti tény? I. 3. Mi a történeti tény? II. 4. A történelem értelme, iránya és haszna I. 5. A történelem értelme, iránya és haszna II. 6. A történeti megismerés, megértés és magyarázat I. 7. A történeti megismerés, megértés és magyarázat II. 8. A történelmi elbeszélés I. 9. A történelmi elbeszélés II. 10. A történelem retorikája I. 11. A történelem retorikája II. 12. Az Annales-iskola 13. A történelem posztmodern kihívásai				
5 vizsgakérdés a kötelező irodalom alapján:				
1. Mit tud az Annales-iskoláról? 2. Mutassa be a német historizmus főbb képviselőit! 3. Melyek a XIX. század főbb történelemelméletei! 4. Miként lehet a történelem fogalmát meghatározni? 5. Miként lehet meghatározni a történeti tény fogalmát?				
Jegy szerzésének feltételei (pl. Zárthelyi, stb.):				
kollokvium				
Kötelező irodalom (max. 3 tétel):				
GYURGYÁK János-KISANTAL Tamás (szerk.): <i>Történetelmélet</i> 1-11. Osiris, Budapest,				

2006

Ajánlott irodalom:

- BÓDY Zsombor: Michel Foucault és a történelmi diszciplína ma. In: *A történész szerszámosládája. A jelenkori történelmi gondolkodás néhány aspektusa*. Szerk.: SZEKERES András. L'Harmattan-Atelier, Budapest, 2002. 37-50.
- DROYSEN, Gustav J.: Historika. In: *Ész, élet, egzisztencia IV. Történefilozófia 1.*, Szerk.: CSEJTEI Dezső-DÉKÁNY András. Pro Philosophia Szegedi Alapítvány, Szeged, 1994.51-88.
- HEGEL, Georg Wilhelm Friedrich: *Előadások a világtörténelmi filozófiájáról*. Akadémiai, Budapest, 1979
- KANT, Immanuel: *A vallás a pusztai ész határain belül*. Gondolat, Budapest, 1974
- LÖWITZ, Karl *Világtörténelmi és üdvtörténelmi. A történefilozófia teológiai gyökerei*. Atlantisz, Budapest, 1996
- WHITE, Hayden: A történelem poétikája = *Aetas* 2001/1. 134-164.

Egyéb tudnivalók (pl.: tananyag, követelmények, stb. internetes elérhetősége):

Írásbeli (teszt) kérdések (max. 30 kérdés):